

De gevangenen van de Amazone

« Rio de las Amazonas » noemt men de machtigste stroom van Zuid-Amerika, de tweede grootste ter wereld. De bronnen van de Amazone liggen 4000 meter hoog in de bergen. De stroom is 6.500 kilometer lang en heeft zeven bijrivieren die wat betreft lengte en breedte de Rijn overtreffen.

In het troebele water van de reuzenstroom leven 2000 soorten vis, grote massa's krokodillen, slangen en zwemmende zoogdieren.

Tot op heden heeft men nog steeds niet alle geheimen van de Amazone doorgrond, ofschoon de grote rivier reeds zeer vroeg door de blanken werd ontdekt en over zijn gehele lengte bevaren. Maar deze expeditie was niet gepland en verliep met de moed der wanhoop.

In de meest primitieve omstandigheden laat Orellana brigantijnen bouwen om de expeditie langs de rivier verder te zetten.

Toen de Spanjaarden onder leiding van Francisco Pizarro het Incarijk hadden veroverd, vertelden de Indio's hen van een ander koninkrijk in het diepste oerwoud, waar nog veel meer goudvoorraad zou voorhanden zijn dan in Peru. De heerser van dit land, zo heette het, zou elke ochtend van kop tot teen met goudpoeder bestreken worden. De op goud beluste Spanjaarden geloofden ieder woord en noemden deze mythologische koning « El Dorado » (de vergulde). Gonzalo Pizarro, een broer van Francisco, vatte in de lente van 1541 met een Spaans legertje van 350 man de tocht aan naar « El Dorado ». Om het tropische binnenland te kunnen bereiken moest de expeditie eerst een hemelhoge berg beklimmen. Het zou anders al een verschrikkelijk zware mars zijn geweest, maar in de vochtige oerwouden werd het gewoon hels. Het ijzer van de wapenrustingen begon gewoon te roesten, hun kleren en schoenen rotten van hun lichaam weg. En uit het dichte oerwoud sisten de pijlen van de Indio's die dood en ontredde- ring zaaiden.

Al zeven maanden waren deze onverschrokken kerels onderweg, toen ze een snel stromende rivier bereikten. Inboorlingen maakten met tekens duidelijk dat verder stroomafwaarts een prachtige stad lag.

« Dat moet El Dorado zijn », verklaarde Gonzalo Pizarro voor zijn verzamelde man- schappen, « daar trekken wij naartoe om er al het goud vandaan te slepen ».

« We kunnen niet eens meer onze eigen voeten voortslepen », werd hem geant- woord, « we moeten eerst weer op krachten komen... »

Gonzalo liet twee schepen bouwen. Maar het konden slechts kleine schepen wor- den, zogeheten brigantijnen, omdat men werktuigen tekort had en men eerst borst- pantser moest smelten om daaruit spijkers te smeden.

Omdat het onmogelijk bleek de gehele expeditie op beide brigantijnen onder te brengen, zou kapitein Francisco Orellana met 57 uitgelezen bemanningsleden de tocht naar El Dorado ondernemen. Pizarro beval hem de terugtocht aan te vatten, zodra hij de gouden stad had gevonden. Hij zou zelf met de rest van de expeditie zolang wachten.

De brigantijnen gleden weg op de snelle stroom. Op het nippertje omzeilden ze rotsblokken en raakten ze doorheen verraderlijke draaikolken. Visvangst en jacht op apen hielden de bemanning in leven. Aan de oevers woonden slechts naakte Indianen. Vroeg men ze in tekentaal naar het goudland, dan wezen ze steeds verder stroomaf- waarts. In feite hadden ze echter niet het geringste vermoeden van El Dorado. Waar- schijnlijk was er in het geheel geen woord waar van de hele geschiedenis. Daarom besloot Orellana terug te keren. Maar zijn mannen wilden niet en zeiden dat het totaal onmogelijk was stroomopwaarts veilig door de draaikolken te raken.

Slechts Sanchez de Varga keerde terug naar Pizarro. Na een vreselijke lijdensweg slaagde hij erin de wachtende expeditie van Pizarro te bereiken om te berichten dat de schepen niet zouden terugkeren.

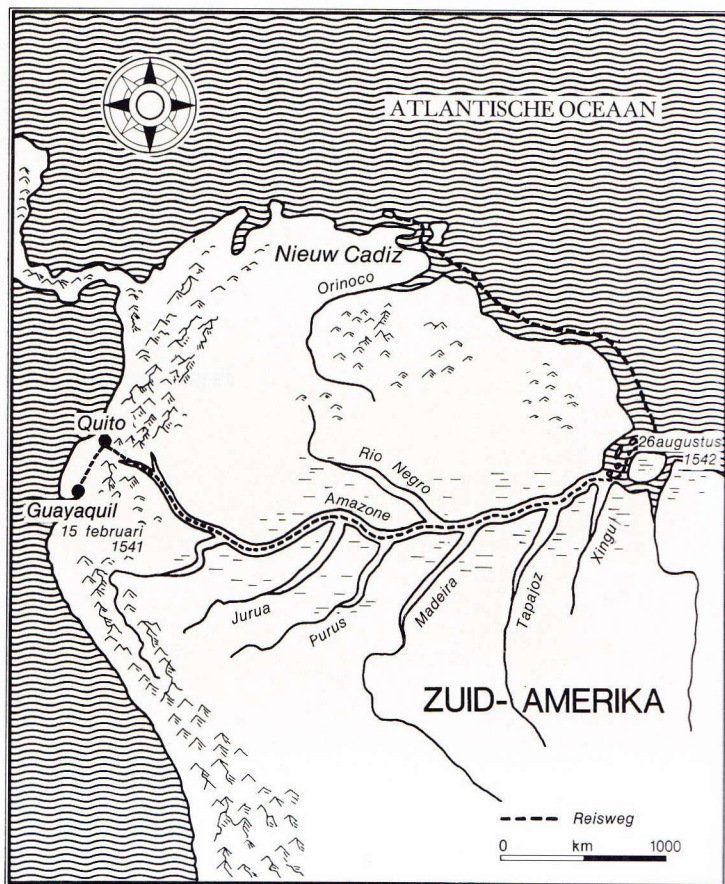
Orellana en zijn gezellen waren de gevangenen van de onbekende stroom. Terug konden zij niet en wat voor hen lag wisten zij niet. Het stromende water was hun enige

weg. De brigantijnen dreeven door een geheimzinnige wereld. Rivierriffen waren steeds te vrezen, koorts verzwakte de bemanning en onophoudelijk stroomde de regen neer. De oerwoudrivier mondde uit in een nog grotere stroom die nu twee kilometer breed leek te zijn.

Lange tijd was er geen ziel aan de oever te bespeuren. Dan ontmoetten zij vriendelijke Indio's met wie ze een ruilhandel aangingen om in hun dringende behoefte aan levensmiddelen te kunnen voorzien. Maar vaak vlogen er ook pijlen en speren uit het struikgewas. Herhaaldelijk werden de Spanjaarden aangevalen door ontelbare kano's. Vaak waren de vijanden zo talrijk dat Orellana nauwelijks nog in de redding geloofde. Twaalf Spanjaarden werden gedood, en er was niemand zonder verwondingen.

Hun grootste verrassing kwam echter toen ze overvallen werden door wilde vrouwen. Deze strijdbare primitieve dames vochten met knotsen, speren en allerhande projectielen. Orellana moest denken aan de oude Griekse sage van de Amazonen die op eigen houtje hun verschrikkelijke oorlogen voerden. Naar hen noemde hij de grote stroom « Amazonas ».

Het ene gevaar volgde op het andere en aan de brede en machtige stroom scheen geen einde te komen. Eindelijk, op 26 augustus, bereikten de Spanjaarden de open zee : voor het eerst waren zij erin geslaagd dwars door geheel Zuid-Amerika te trekken. Nu moest Orellana met zijn halfrotte schepen nog een flink stuk de zee in varen. Want de dichtstbijgelegen Spaanse basis lag mijlenver verwijderd. Maar de Spanjaarden die het tot dusver hadden overleefd, waren onder een heel gelukkig gesternte geboren. Op 11 september 1542 dobberden beide brigantijnen de haven van Nieuw Cadiz binnen.

Op de machtige Amazone trok Orellana door geheel Zuid-Amerika.

Dr. Hans-Otto Meissner

De grote ontdekkingsreizigers

hebben de Kathena zowat overal heerlijk toegetakeld. De sloep kan elke dag, elk uur zinken! Onvermoeibaar wurmt Wilfried lucifers in de boorgaatjes en redt op die primitieve maar afdoende manier zijn schip. De proviand verrot onder de tropenzon. Verraderlijke onderzeeriffen, tegendraadse zee- en pletsende regen die van geen ophouden weet laten de eenzame zeller niet tot rust komen. Hij krijgt bovendien verschrikkelijke tandpijn. Elke dag wordt de honger ondraaglijker.

Op 19 juli, na 4.000 zeemijlen op de Stille Oceaan, bereikt de Kathena de haven van Port Moresby in Nieuw-Guinea. Opnieuw moet Erdmann geld verdienen. Weer levert hij stukwerk voor de nieuwbouw. Dan volgt een uiterst moeilijke vaartocht doorheen het water rond de eilanden in de Australische Torresstraat. De monotone terugkeer van de stormen in de pikdonkere nacht. Water in de kajuit, pompen, pompen, pompen: de Kathena mag niet ten onder gaan. 50, 60, 70 dagen alleen op de reusachtige Indische Oceaan. De zellen moeten worden genaaid, ondanks de niet aflatende maagkrampen. Geen droog stuk aan zijn lichaam, een korte rustpoos op vochtige matrassen, een dagenlange strijd aan het roer tegen overmachtige golven. 80, 90, 100 dagen. Einde!

Op de 131ste dag, na meer dan 4 maanden, heeft de jonge kerel het eiland Helgoland bereikt en kort daarna zit het rond: het anker valt in Cuxhaven. Vermits hij de Kathena in Spanje heeft aangekocht, moet Wilfried taks betalen. Dat kan hij niet, hij heeft geen cent meer. De Kathena wordt als pand in beslag genomen. Tot overmaat van ramp beweren journalisten dat hij zijn zeiltocht rond de wereld uit zijn duim heeft gezogen. Aan de hand van zijn logboeken en van officiële stempels uit allerlei vreemde havens moet Wilfried eerst bewijzen dat hij geen bedrieger is. Hij bewijst het inderdaad — en meteen staat het vast dat hij rond de hele wereld zeilde, geheel alleen. Einde goed, al goed. Astrid von Heister is hem niet vergeten en Wilfried huwt het meisje dat zolang op hem heeft gewacht. Tot op heden is hun huwelijksreis niet ten einde. Want, ditmaal met de Kathena II, zeilt het jonge paar de wereld rond. We wense hen een eindeloze wittebroodsweken!

it een zee-
en. Walvis-
na af. Ver-
— verwi-
Was het
ne maaltij-
ollen tong.
volle zee.
De laatste
kas weer
outvormen

Inhoudstafel

Biografie van Dr. Hans-Otto Meissner	2
Woord vooraf van Gaston de Gerlache	3
Wereldkaart uit 1571	4
Leif Erikson. De eerste ontdekking van Amerika	6
Marco Polo's reis naar China - Miljoenenenschappen in bedelaarslompén	10
Christoffel Columbus ontdekt een nieuwe wereld	13
Vasco da Gama. De eerste zeereis naar Indië	17
Hernando Cortez veroverft Mexico	21
Francisco Pizarro. Het afschuwelijke einde van de Inca	25
Fernando Magellaan. 18 mannen zeilen de wereld rond	28
Francisco de Orellana. De gevangenen van de Amazone	31
Samuel Champlain in Canada	34
Francis Drake. De verschrikking der zeven zeeën	37
Kapitein Cook ontdekt 1.000 eilanden	40
Alexander Mackenzie. Dwars doorheen Noord-Amerika	44
Gerhard Rohlfs. In de bakoven van de Sahara	47
David Livingstone. Een leven voor Afrika	50
Henry Stanley. De rotsenbreker	53
Fritjof Nansen. Door nacht en ijs naar de noordpool	56
August Andrée. In een ballon over de IJszee	61
Adrien de Gerlache opent de zeeroute naar de zuidpool	64
Roald Amundsen/Robert Scott. Strijd om de zuidpool	66
Paul Graetz. Met de auto dwars door Afrika... 60 jaar geleden	68
Howard Carter. De gouden farao	71
Sven Hedin volgt de zijderoute	75
Hugo Eckener. Schepen in de lucht	78
Louis Blériot. De eerste vlucht over het kanaal	82
Hans Bertram. Zes weken in de hel	85
Heinrich Harrer. De vlucht naar Tibet	89
Edmund Hillary. Op de hoogste bergtop ter wereld	93
Auguste Piccard. De hoogste hoogte, de diepste diepte	96
Thor Heyerdahl. Kontiki en Ra	100
Wilfried Erdmann. 420 dagen alleen aan boord	103
Moderne wereldkaart 1971	108
Belangrijke data voor de ontdekking van de wereld	110